

Pravidla Strany zelených pro obsazování orgánů municipálních obchodních společností (MOS)

Důvodová zpráva:

Do orgánů MOS jsou za Stranu zelených nominovány nejrůznější osoby - ať už z pozice svých veřejných funkcí, nebo z odbornosti. Neexistuje však jednotný postup, jakým se zastupitelé a zastupitelky zvolení za Zelené mají řídit, pokud chtějí dostát požadavkům transparentnosti, odpovědné správy veřejného majetku, a také demokratičnosti takového zastupování ve vztahu ke členské základně.

Jednotný postup a maximální transparentnost také umožní předcházet nejrůznějším politickým atakům protivníků a vytvoří politické argumenty, kterými se Zelení budou snažit šířit dobrou praxi i vůči zástupcům jiných politických stran s cílem zlepšovat správu veřejných společností jako celku.

Tato pravidla si kladou za cíl:

- vyjasnit definice společností a osob, kterých se pravidla dotýkají
- vytvořit souhrn dobré praxe pro proces výběru osob na úrovni zastupitelstva a rady obce, včetně popisu obecných odborných a lidských předpokladů pro takové osoby
- vytvořit doplňující pravidla pro participaci členské základny Strany zelených v tomto procesu
- definovat slučitelnost funkcí a možnosti jejich kumulace
- definovat informační povinnost týkající se nominovaných osob - jaké informace se zveřejňují a kým
- zakotvení jednotlivých povinností v kodexu zastupitele
- popis dalších pravidel dobré praxe, které by zastupitelé a zastupitelky za Zelené měli prosazovat v problematice správy MOS

Text pravidel

Preambule

Strana zelených mezi své priority řadí odpovědnou a transparentní správu veřejného majetku. Za tímto účelem předkládá tato pravidla, která stanoví, jak se mají chovat osoby, které byly do orgánů obchodních společností nominovány zastupiteli a zastupitelkami Strany zelených. Pravidla jsou nedílnou součástí "Etického kodexu člena Zastupitelstva města či obce" a "Etického kodexu člena Zastupitelstva kraje" a jsou závazná jak pro členy a členky, tak pro další osoby, nominované Stranou zelených.

Článek 1 - Definice pojmů

- 1) Pokud je v textu uvedeno **obec**, myslí se jí také hlavní město Praha, město, městys, městská část, městský obvod či kraj.
- 2) **Municipální obchodní společnosti** se myslí akciová společnost, společnost s ručením omezeným či jiná obchodní společnost, kterou obec založila či je jejím společníkem či akcionářem. Pro větší čitelnost je v dalším textu používána zkratka **MOS**.
- 3) Pravidla se analogicky týkají také obchodních společností, které jsou **dceřinými společnostmi MOS**, s výjimkou případů, kdy je zjevné, že nominovaná osoba se vztahem ke Straně zelených není veřejným funkcionářem a v orgánu dané společnosti hájí zájem jiného akcionáře či společníka, než je obec.
- 4) **Orgány MOS** se myslí představenstvo, dozorčí rada, případně správní rada.
- 5) Pravomoc volit členy představenstva a dozorčí rady náleží do působnosti valné hromady (tou je rada nebo zastupitelstvo obce); není-li stanovami vyhrazena volba členů představenstva dozorčí radou, valná hromada tak činí na základě návrhu člena rady nebo zastupitelstva obce. Valná hromada tak může volit uvedené orgány MOS pouze z řad jedinců, kteří jsou navrženi členem zastupitelstva obce, návrhem však není při volbě vázána. Proto je v pravidlech operováno s pojmem **zastupitel/ka**, který zahrnuje:
 - zastupitele/zastupitelku ve chvíli hlasování zastupitelstva
 - člena/členku rady při hlasování rady obce vykonávající funkci valné hromady v případě že obec je jediným společníkem
 - zastupitele /zastupitelku v roli delegátů na valné hromadě obchodní společnosti
- 6) **Nominantem** je osoba, kterou zastupitel/ka nominovaná za SZ či za koalici s účastí SZ navrhne pro jmenování do orgánů MOS, v jakékoli fázi procesu (vyjednávání o koaličních dohodách, hlasování zastupitelstva či rady, hlasování delegáta na valné

hromadě či jakékoli jiné politické kroky a dohody). Nominantem se rozumí také osoba, která byla do funkce na návrh zastupitele/zastupitelky SZ již jmenována či zvolena.

Článek 2 - Obecná pravidla pro nominace

- 1) Zastupitel/ka statutárního města, kraje nebo HLMP se zavazuje, že v rámci politických jednání předloží návrh na zřízení nominačního výboru či jiného vhodného postupu, který zajistí otevřená výběrová řízení pro osoby, vykonávající obchodní vedení MOS (ředitel, jednatel, výkonný člen představenstva a osoba v obdobném postavení) za účelem výběru nejlepší možné osoby. Tento návrh může mít například podobu ustanovení koaliční smlouvy nebo usnesení zastupitelstva.
- 2) Zastupitel/ka se zavazuje, že pro jmenování do funkce v MOS bude navrhopvat pouze osobu, která splňuje následující požadavky:
 - bezúhonnost
 - kredibilita a dobrá pověst
 - ochota prosazovat v dané společnosti principy transparentnosti a odpovědné správy veřejného majetku
 - ochota reprezentovat a v praxi MOS naplňovat hodnoty trvale udržitelného života, dodržování lidských práv a další hodnoty, na kterých stojí zelená politika
 - pokud to bude možné, bude zastupitel/ka preferovat nominanty, kteří disponují vzděláním a/nebo dostatečnou praxí v relevantním oboru

Článek 3 - Slučitelnost a kumulace funkcí a střet zájmů

- 1) Zastupitel/ka se zavazuje nenavrhnout ani nehlasovat pro takovou osobu, u které je podezření na střet zájmů dle příslušného zákona a zákona o obchodních korporacích.
- 2) Zastupitel/ka se zavazuje nehlasovat ani nenavrhnout nominanta, který by vykonával více než jednu funkci ve statutárním orgánu MOS nebo více než dvě funkce v dozorčích orgánech MOS. Kombinace není možná.
- 3) Výjimku z předchozího pravidla v podobě kumulovat více funkcí v MOS je možné ve výjimečných případech a to:
 - a) nejvýše po dobu 12 měsíců ode dne ustavujícího jednání zastupitelstva daného volebního období
 - b) po dobu nejvýše 6 měsíců v pozdějším období, bezprostředně nenavazujícím na ustavující jednání příslušného zastupitelstva.

Důvodem výjimečného případu může být například zájem na řádnou péči o MOS v krizových situacích, zájem na zásadní ztransparentnění jejich činnosti nebo neočekávané osobní důvody, které doposud nominovaným osobám znemožní funkci

vykonávat. Aplikaci výjimky z pravidla kumulace odůvodní zastupitel/ka na nejbližším jednání příslušné ZO, MO či KO.

4) Zastupitel/ka se zavazuje nehlasovat pro ani nenavrhnout nominaci osoby, která v minulosti neposkytla veřejnosti nebo SZ požadované informace týkající se své funkce v orgánech MOS či jiným způsobem porušila pravidla dobré praxe v oblasti transparentnosti veřejné správy či správy veřejného majetku.

5) Zastupitel/ka se zavazuje nehlasovat pro ani nenavrhnout nominaci člena či členky dozorčí rady, u kterého došlo k ukončení působení ve funkci člena představenstva stejné MOS před méně než 12 měsíci, aby bylo zamezeno střetu zájmů při kontrolní činnosti dozorčí rady za předcházející období představenstva.

Článek 4 - Odměny za funkce

- 1) Uvolněný zastupitel/ka se zavazuje nepobírat odměnu za funkci v orgánech MOS, byť by to bylo ze zákona možné, například pokud by uvolněný zastupitel města byl nominován do orgánu krajské MOS.
- 2) Nominant se zavazuje nepřijmout za svou činnost takovou finanční odměnu či nepeněžní plnění, které by byly v rozporu s dobrými mravy či jejich výše by byla neadekvátní vykonávané funkci, její náročnosti a časovému rozsahu. Nominant se zavazuje také nepřijmout jakoukoli odměnu za činnost, kterou ve skutečnosti nevykonával.
- 3) Je-li valnou hromadou MOS rozhodnuto o odměně členům řídicích či dozorčích orgánů formou rozdělení podílu ze zisku, převede nominant svou odměnu formou daru do rozpočtu obce.

Článek 5 - Poskytování informací

- 1) Nominant se zavazuje, že neprodleně, nejpozději pak do 30 dnů ode dne návržení osoby do orgánů MOS, předá přímo nebo prostřednictvím zastupitelů do rukou příslušné RKO informace ke zveřejnění na internetových stránkách KO v následující struktuře:
 - a) Informace o municipalitě, o kterou se jedná (kraj, obec, město, městská část...)
 - b) Název a IČ MOS, do které je nominován/a
 - c) Datum zahájení, případně ukončení výkonu funkce v orgánu dané MOS
 - d) Své celé jméno a příjmení, případně titul
 - e) Stručný profil a popis kvalifikace nominanta pro tuto funkci, pokud nebyla vybrána nominačním výborem nebo otevřeným výběrovým řízením
 - f) Informace o sjednané odměně (přesně vyčíslená hrubá odměna a případná nepeněžní plnění)

g) Informace o jakékoli mimořádné odměně za tuto funkci

Pokud některá z informací nebude z objektivních důvodů k dispozici v požadované lhůtě, předá ji nominovaná osoba či zastupitel/ka bezodkladně v nejbližším možném termínu.

- 2) RKO obdrží také aktualizaci těchto informací vždy neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne jejich případné změny. U nepravidelných odměn, které může nominovaná osoba obdržet v průběhu roku, je nominovaná osoba povinna poskytnout informace o jejich výši také neprodleně, nejpozději do 15 dnů od jejich obdržení či od rozhodnutí o udělení těchto odměn, o kterém se osoba dozvěděla (podle toho, co nastalo dříve).
- 3) Pokud některou z informačních povinností nesplní přímo nominant, poskytne informace příslušné RKO informace zastupitel/ka, který je může zjistit na základě svého zákonného oprávnění dle § 82 zákona o obcích, §34 zákona o krajích a §51 a §87 zákona o hlavním městě Praze.
- 4) RKO zveřejní všechny informace o nominantech na internetových stránkách kraje a případně příslušných ZO/MO, a také je poskytne pro zveřejnění hlavní kanceláři Strany zelených.
- 5) Neposkytnutí či poskytnutí neúplných informací o některých osobách není důvodem nezveřejnění informací jako celku. RKO či hlavní kancelář Strany zelených může chybějící informace doplnit z veřejných zdrojů, pokud jsou k dispozici. U uveřejňovaných údajů musí být zřejmé, zda je hodnota nulová, zatím neznámá nebo jinak nedostupná.
- 6) Nominant, případně zastupitel/ka se zavazuje poskytnout nejméně jedenkrát za kalendářní rok členské základně příslušné ZO, MO nebo KO popis své činnosti ve funkci a případně dosažených výsledků ve funkci nominanta v MOS.
- 7) Nominant se zavazuje nepodepsat smlouvu o výkonu funkce v orgánech MOS, která by byla spojena se zákazem poskytnutí informací, které vyžadují tato pravidla, zejména o sjednané odměně.
- 8) Nominant i zastupitel/ka se zavazují na vyžádání kteréhokoli člena či členky SZ poskytnout informace v rozsahu určeném těmito pravidly i v případě, že již přestal/a vykonávat funkci v orgánech MOS.

Článek 6 - Závaznost pro zastupitele nominované Stranou zelených

- 1) Za nominace jsou ze zákona odpovědní zvolení zastupitelé, kteří se podpisem etického kodexu před volbami zavazují dodržovat i tato nominační pravidla. Krajská, městská či

základní organizace Strany zelených si mohou po dohodě s jimi zvolenými zastupiteli stanovit i vlastní přísnější pravidla, týkající se problematiky nominací do orgánů MOS.

- 2) Zastupitel/ka se zavazuje v případech, kde je to možné, konzultovat nominace s příslušnou ZO, RMO či RKO za účelem výběru nejvhodnější osoby.
- 3) O navržení a/nebo jmenování nominantů do funkce v orgánech MOS se zastupitel/ka zavazuje informovat bezprostředně na nadcházející schůzi ZO, RMO či RKO, případně bezodkladně také jiným běžně užívaným způsobem v dané ZO, MO a KO, například elektronickou poštou.
- 4) Zastupitel/ka může využít také konzultace s jinými orgány Strany zelených (PSZ nebo odborné sekce) nebo neziskovými společnostmi či experty, věnujícími se dané problematice. Pokud se tak stane, informuje o tom svou ZO, RMO či RKO
- 5) Na porušení těchto pravidel se nahlíží jako na porušení ustanovení etických kodexů, zmíněných v preambuli pravidel.

Tato pravidla byla schválena Republikovou radou Strany zelených dne

Příloha 1: Další doporučení pro jednání v rámci orgánů MOS

Zastupitelům a nominantům se doporučuje prosazovat další opatření dobré praxe, směřující k vyšší transparentnosti a odpovědnému hospodaření s veřejným majetkem. Tato ustanovení již nejsou závazná, mají pouze doporučující charakter. Jedná se například o následující body:

- Vypracování strategického dokumentu MOS, který stanoví písemně stanovené střednědobé a dlouhodobé cíle. Odměňování pak bude navázané na plnění stanovených ukazatelů (do doby, než budou stanoveny tyto cíle, neměly by být orgánům vyplaceny mimořádné odměny).
- Jednací řád rady obce explicitně upravuje jednání rady v působnosti valné hromady MOS.
- Zastupitelstvem delegovaný zástupce obce na jednání valné hromady MOS musí mít jasné pokyny k výkonu práv akcionáře a na valné hromadě.
- Pověření finančního výboru kontrolou hospodaření MOS.
- Proklamace MOS jako povinného subjektu dle zákona o svobodném přístupu k informacím ve stanovách MOS.

- Ve stanovách MOS jsou explicitně stanovena právní jednání, o nichž rozhoduje valná hromada (namísto představenstva).
- O založení, zrušení dceřiných společností, či o účasti MOS v jiných obchodních společnostech rozhoduje valná hromada MOS (nikoli představenstvo).
- Posilnění pozice dozorčí rady MOS - stanovit ve stanovách právní jednání představenstva, k nimž je zapotřebí předchozího souhlasu dozorčí rady.
- Povinnost představenstva podávat průběžné a ad hoc zprávy o MOS zastupitelstvu obce, radě obce.
- Zřízení výboru pro audit.

Pro podrobnější aplikaci konkrétních programových bodů je možné například využít Manuál pro zvýšení transparentnosti municipálních obchodních společností neziskové společnosti oživení <http://www.bezkorupce.cz/mestskespolecnosti/>